

13.18x33.3	1/3	36	עמוד	טו פה שבו ע	מער יב -	25/04/2019	68200041-1
איגוד לשכות המסחר - 35010							

מה נשתנה

יהודה שרוני • עמ' 36

יהודה שרוני
שוטף פלום

מה נשתנה

הממשלה החדשה שתורכב לוקה בקווי דמיון מפתיעים לקודמתה, אז בשביל מה היינו צריכים בחירות שעלו מיליארדי שקלים? ■ כשציבור לא מתגמל פוליטית חברי כנסת, למה להם להתאמץ? ■ מדוע שיכון ובינוי מוכנה לשלם למנהל שכיר 37.5 מיליון שקל ואיך זה קשור למחסור בבכירים? ■ ולמה מצפה נשיא איגוד לשכות המסחר?

1

נאזל ההרכבה

נשיא המדינה ראובן ריבלין הטיל בשבוע שעבר את הרכבת הממשלה הבאה על בנימין נתניהו, וזה יעשה את המקסימום כדי להשלים את המלאכה עד סוף מאי. למעשה, הנעלם הגדול הוא מפלס הבהלה שתאחו בנתניהו נוכח דרישותיו של אביגדור ליברמן.

האחרון, כשיתוף עם משה כחלון, ימתח את לוח הזמנים ואת לוח העצבים של נתניהו כמיטב יכולתו. כדי להצליח במשימתו צפוי ראש הממשלה להגדיל את מספר השרים, בעלות של מאות מיליוני שקלים, אבל את זה מעניין כשהישרדותו על הפרק?

שיבוץ השרים הרשמי לא נקבע, אבל מסתמן כי מה שהיה הוא שיהיה. בניגוד למוגז האוויר החורפי שהפתיע בעיצומו של האביב, ממשלת נתניהו החמישית תהיה נטולת הפתעות.

בסביבת נתניהו מנסים לפתוח את כחלון לקבל את תפקיד שר החוץ, אבל הוא מעוניין לחזור למשרד האוצר. הוא התחייב לכך ערב הבחירות והפרת התחייבותו תהווה פגיעה קשה נוספת באמינותו. כחלון בתור שר אוצר לא יעלה מסים, וקיצוצי התקציב לסגירת הגירעון יהיו קוסמטיים.

אלי כהן ימונה מחדש לשר הכלכלה והתעשייה, אך שבימים האחרונים נשקלה האפשרות למנותו לשר השיכון והבינוי במקום יפעת שאשא-ביטון. למרות מספר המנדטים המצומק, כחלון וכהן ימשיכו להוביל את הטיפול ביוקר המחיה והנדל"ן.

לאחר שכחלון הפנים שלמעט המופע החד-פעמי בסולר רפורמות אינן מתגמלות פוליטית, שאיפתו בקדנציה הנוכחית יהיו כנראה צנועות יותר. אין טעם לדבר ולהבטיח לרסק את מחירי

הדיוור, כי זה לא יקרה. אבל פטור בלי כלום אי אפשר: מסע הפינוקים יכלול בקדנציה הנוכחית מעונות יום ב-1,200 שקל לחודש, הצמדה של קצבאות הזקנה למדד, שינוי מערך האשפוז בבתי החולים, וכמובן שימור הקיים.

השר כהן יקרוץ הרבה יותר לעצמאים ולבעלי העסקים הקטנים בזכות מטה העצמאים באוצר שהוקם ביוזמת נשיא להב (לשכת ארגוני העצמאים והעסקים בישראל), רועי כהן.

כחלון וכהן אינם היחידים החוזרים לתפקידם. גם שר האנרגיה יובל שטייניץ, שר הפנים אריה דרעי, סגן שר הבריאות יעקב ליצמן, השר להגנת הסביבה זאב אלקין, שר המדע אופיר אקוניס, שר העבודה והרווחה חיים, כץ, וכמובן שר הביטחון אביגדור ליברמן - יחזרו לכורסתם. כל אחד יקבל בתחום אחריותו הודמנות נוספת להגשים את מה שלא הספיק קודם: שר האנרגיה צפוי לקדם את רפורמת האנרגיה הירוקה והמעבר לשימוש בגז טבעי; שר הביטחון צפוי לקדם את שאיפתו לחיסול שלטון חמאס בעזה ולאחזק מחירי את שערן העצר לחיסולו של איסמעיל הנייה; בין לבין יהיו מספר הצרחות: יריב לוי, שעשה עבודה מצוינת כשר התיירות (התייר ה-4 מיליון נחת במשמרת שלו), יגיע כבודו לשרד המשפטים ויחליף את איילת שקד, שלעומתו תיראה כשלגיה מסיפורי האגדות, עד כמה שמורד להגיד את זה.

גרעון סער, שבממשלות קודמות שימש בתפקידים בכירים כגון שר החינוך ושר הפנים, סומן כמחליפו של לוי במשרד התיירות. זה תפקיד קטן למדי, אבל שר זה שר. סער, המכיר ומוקיר היטב את המגזר העסקי ותומך נלהב בהפחתת נטל הריגולציה, הוא בשורה מצוינת לענף.

תיק כלכלי מתקשר שטיבך בעבר את נתניהו הוא תיק התקשורת. אמיר אוהנה,

חברי הכנסת ה-21 יושבעו ביום שלישי הבא. תהיה זו כנסת עם הרבה פנים חדשות והרבה יותר פנים חסרות. יותר מדי חברי כנסת איכותיים איבדו את מקומם בגלל שיקולים פוליטיים, ענייני אגו או דילים פוליטיים שהפכו אותם לקורבנות

שקד. תהיה כמו שליגה לעומת לוי
צילום: בלאש 90

כחלון. שאימוני היו צנועות יותר
צילום: בלאש 90

לפיד או משואה. אבל בישראל, כמו בישראל, שואלים בצדק שאלות ומקשים קושיות. בעלי המניות בחברה שזמנו לאסיפה מזומנים לתמוה אם אכן רק בשכר שכזה לפידות יאייש את תפקיד המנכ"ל, או שאולי יש על מה לדבר ובמקרה הצורך, רחמנא ליצלן, למצוא דיל וול יותר.

התשובה בגוף השאלה. נראה שלפידות לא היה מוכן להסתפק בפתות, והעסקה נסגרה איתו. אם התנאים לא יאושרו, הוא יקבל בכל מקרה פיצוי של 2 מיליון שקל על עוגמת נפש. התגמול יוצא הרופן מוסבר בכך שזמינות המנהלים האיכותיים בחברות ציבוריות אינה גבוהה. חברות בורסאיות כמו הפניקס, בנק הפועלים, חברת הביטוח איילון, ואולי בקרוב גם מגדל ובית ההשקעות פסגות, מחפשות מנכ"ל או יו"ר דירקטוריון. כל מקרה ומקרה והסיבות הספציפיות שלו.

חוק שכר הבכירים הוא הסיבה המרכזית שהפכה מנהל בחברה פיננסית למצורך נדיר. במגדל הסיבה היא התחלופה הגדולה של המנהלים בגלל בעל הבית הדומיננטי שלמה אליהו. בעלת בית דומיננטית נוספת היא הבית כהן בבית ההשקעות פסגות, שבגללה תיאלץ ללכת הביתה היו"ר מיכל עבאדי-בויאנג'י.

באיילון ביטוח הסיבה לשינויים הפרסונליים היא סכסוך בין הבעלים לר חזמי לוי"ר הדירקטוריון שלמה גרופמן, שהתבלבל לרוע וחשב שהוא בעל הבית. כטיב טעם ההסבר הוא כסוף משפחתי.

ניהול החברה בורסאית הופך לתפקיד קשה ומורכב גם בגלל הסיבה לתחרותיות והביצועים ללא תנאי שדורשים הבעלים בעת המודרנית. הרגולציה מאתגרת.

רשויות האכיפה, ולא רק המשטרה אלא גם רשות ני"ע ורשות החברות, אינן מהססות לנעוץ שיניים, והסיכון האיש גרל. המנכ"ל חייב לפעול בשקיפות, וכל אירוע חריג חייב בדיחה לבורסה. בתנאים אלה כיסא המנכ"ל הופך לכיסא מלפני מרחב התמרון לאיתור מנהלים איכותיים המוכנים להמשיך למרות כל ההבולות - מצטמצם.

אריק פינטו, מנכ"ל בנק הפועלים, היה אחד האחרונים שהטיק מסקנות והחליט לפרוש לאחר ארבע שנים בלבד.

4

מסחר הוגן

את חופשת חול המועד פסח ניצל אוריאל לין, נשיא איגוד לשכות המסחר, להבנת מפת דרכים למגזר העסקי. התוכנית תוצג בפני שר האוצר או בפני שר הכלכלה והתעשייה הבאים. לין לא נרגע עדיין מהיחס המפלה שקיבל המגזר בממשלה האחרונה ומקווה לשינוי האג'נדה.

"במרכז התוכנית עומדת הדרישה לבטל את האפליה כלפי המגזר העסקי, שאין לה את רוע בשום מדינה בעולם", הוא אומר.

מה דעתך על החלטת משרד הכלכלה לקנוס יבואני מוון שלא מכרו את המכסה שקיבלו כפי שהתחייבו?

"כל שיטת המכרזים והמכסות ביבוא מוון פסולה מעיקרה. יש לבטל כליל את המכס על יבוא מוצרי מוון ולהשאיר זאת לתחרות בשוק החופשי. המחירים לאורך זמן ייקבעו בהתאם. אין שום מקום להטיל מכסים גבוהים על מוצרי מוון, ואני לא כולל בעניין את הגידולים החקלאיים".

מה יש לך נגד העבודה המאורגנת וזכות השביתה?

"בשנים האחרונות שמים את הדגש על מתן עדיפות לארגוני העובדים על פני אינטרסים כלכליים-לאומיים. לא ייתכן שוועדים יטילו וטו על רפרומה בחברת החשמל, בנמלים וברכבת ישראל. לא ייתכן שהוועדים יכפו על הממשלה להגביל את הרפורמות בהתאם ללוח הזמנים שלהם. אני תומך בהגבלת זכות השביתה בשירותים חיוניים, כמקובל בשירות הביטחון. עבודה מאורגנת במקום עבודה פרטי לא מפריעה לי. נתניהו הלך בכיוון הזה, אבל נרתע בגלל עמדתו של כחלון".

בכלכלה המודרנית מקובל לקדם חקיקה סוציאלית בכל העולם.

"הכל שאלה של רפורמציות. משנת 2009, בתקופת ממשלת הליכוד, הועברו יותר מ-100 חוקי עבודה שמפלטג מפא"י כשיא תפארתה לא הייתה מעיזה להעביר. בעקבות זאת, נציג ארגון עובדים רשאי להיכנס פיזית למקום עבודה פרטי ללא הגבלה במספר הביקורים.

"דבר 'פנטסטי' נוסף הגיע מבית המשפט העליון, והוא שלילת זכות הבעת הדעה של מעסיקים בנוגע להתארגנות ראשונית של עובדים. יש גם זכות להתערבות בחוזים של המעסיק. זו פגיעה בזכויות היסוד ובעקרונות הכלכלה חופשית.

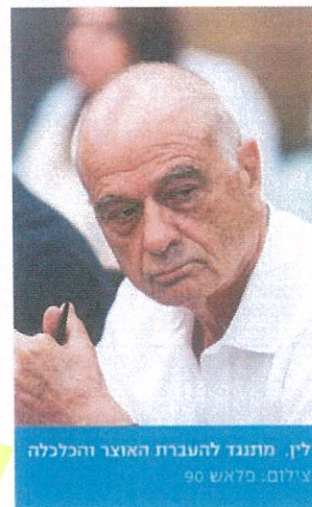
"זה התחיל ב-2009 כשנתניהו רצה, באמצעות מזכ"ל הסתדרות לשעבר, עופר עיני, לצרף לקואליציה את מפלגת העבודה. הפוליטיקאים היו מוכנים למכור את המגזר העסקי לטובת הדרושות של עיני, שכללו 13 חוקי עבודה חריגים".

למה הפעם זה יהיה שונה? הליכוד אינו אותו ליכוד ושר האוצר אינו אותו כחלון?

"השאלה אכן רלוונטית, כי לא ברור אם הליכוד, כתנועה הגדולה ביותר, תחזיר ידיה את מושכות הכלכלה, או שמה שהיה הוא שיהיה. במצב הנוכחי הצמיחה נפגעת קשות. מקור הצריכה הפרטית עובר מיצרנים מקומיים ליצרני חוץ. האיוון בין טובת הפרט למגזר העסקי הופר, בין השאר בגלל כחלון. זה פגע בצמיחה ובכנסות המדינה. ברגע שאדע סופית מי יהיה שר אוצר, אדבר איתו על כל אלה".

מה דעתך על סגירת חצי מדינה בחול המועד?

"גם כך הפריזן במשק במשך שבוע עבודה יגדיל לא משוה. אין סיבה לחופשה מרוכזת בחול המועד. מרוע לסגור את השירותים לצורך יבוא יתיר משבוע ולא לעבוד? אפשר בתקופה זו להנהיג יום עבודה מקוצר. מי שרוצה, שייצא בתקופה זו לחופש על חשבוננו, אבל לא במרוכז".

לירן. מתנגד להעברת האוצר והכלכלה
צילום: בלאש 90

למידות. איתור את האביקוון
צילום: בלאש 90

ניהול הכלכלה לטענת כולנו. אם הליכוד רוצה לחזור להשקפת עולמו, ונתניהו מצהיר על כלכלה חופשית והורדת רגולציה, אסור להעביר לידי מפלגת כולנו את תיקי האוצר והכלכלה, שהם תיקים מרכזיים. אסור להעביר את ליבת ענייני כלכלת המדינה למפלגה קטנה. מתוך רצונו להוריד את יוקר המחיה ולהגן על הצרכן רדף השר כהן את המגזר העסקי ואיבר את האיוון. הוא התמקד ביבואנים הישיבים וכינה אותם 'יבואנים בלעדיים', אף שהם פועלים בתנאי תחרות חריפה. הוא הכשיר את הקרקע לרדוף את היבואנים בהצעת חוק של ההגבלים העסקיים. אין דבר כזה בשום מקום בעולם.

"יש להפסיק את האפליה המטופשת לרעת המגזר העסקי בהשוואה לספקי חוץ. המגזר כולל 80 אלף עסקים, יצרנים, יבואנים וקמעונאים, שמעסיקים חצי מיליון איש ומפרנסים שני מיליון. הספקים המקומיים נפגעים ומאוימים לא בגלל התחרות בלא רק כי שמו אותם בעמדת נחיתות לעומת יצרנים בחו"ל, שמותר להם למכור באונליין או ביבוא אישי עם פטור ממסים. הדבר הראשון שיש לעשות הוא ביטול הפטור ממע"מ של עד 75 דולר ביבוא אישי. באירופה הפטור הוא עד 22 יורו והוחלט לבטלו, ובאנגליה הוא 15 ליש"ט. זה הרס של המגזר העסקי. נכון שבג"ץ דחה אותנו, אבל שם לא הבינו מספיק את הנושא, כי לא כל אחד מבין הכלכלה. זו הפגיעה הכי קשה בעקרונות השוויון. זה חצי טירוף".

"נציג לשרים הרלוונטיים את סדר היום הנדרש לשיקום המגזר העסקי ולביטול הגזירות החדשות שהונחתו מתחילת 2019".

אם שר האוצר הבא יהיה כחלון ושר הכלכלה יהיה אלי כהן, אז מה שהיה הוא שיהיה. כשביל מה להכין תוכניות ולהתאכזב?

"נכון שיש סבירות מסוימת שנתניהו ימנה את כחלון לשר האוצר, ומי שמנהל את המדיניות הכלכלית אינה הממשלה אלא השר. העושה כמעט כל מה שהוא רוצה בתחומי אחריותו. משרד הכלכלה הנהיג בקיצוץ האחרונה נורמות של אנטי-כלכלה חופשית. זה מנוגד לתפיסות הבסיס של הליכוד. אלי כהן הוא אדם איכותי, וכיור"ד ועדת הרפורמות עשה שינויים חשובים, אבל לצערי, כשר הכלכלה הוא רדף את המגזר העסקי. הוא פעל למען התעשייה וההייטק, אבל התעלם מתחום המסחר והשירותים, שבו מועסקים 1.8 מיליון איש. מפעם לפעם לוקחים איוה עלה תאנה כמו הוועדה לשיפור הפריזן, שזה קשקוש גדול".

אם כך, למה אתה מצפה?

"בקיצוץ הקודמת העביר הליכוד את

לין: "משרד הכלכלה הנהיג בקיצוץ האחרונה נורמות של אנטי כלכלה חופשית. זה מנוגד לתפיסות הבסיס של הליכוד. אלי כהן הוא אדם איכותי, וכיור"ד ועדת הרפורמות עשה שינויים חשובים, אבל לצערי, כשר הכלכלה הוא רדף את המגזר העסקי"